

Minister Sportu i Turystyki

DK-WK.0803.3.2026

Warszawa, dnia 03 sierpnia 2026 r.

Pan
Ireneusz Stencel
Wójt Gminy Stężycy
ul. Parkowa 1
83-322 Stężycy

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie § 14 umowy nr 2025/0007/2066/SubA/DIS/ MKSO/24 z 13 stycznia 2025 r. o dofinansowanie ze środków Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej zadania inwestycyjnego pn. *Modernizacja kompleksu sportowego "Moje Boisko - ORLIK 2012" wraz z budową sprawnościowego placu zabaw w Stężycy i modernizacja kompleksu sportowego "Moje Boisko - ORLIK 2012" w Kamienicy Szlacheckiej*, w ramach Programu modernizacji kompleksów sportowych „Moje Boisko - ORLIK 2012” – Edycja 2024¹, w związku z § 12 ust. 2 pkt 16 rozporządzenia Ministra Sportu i Turystyki z dnia 12 sierpnia 2019 r. w sprawie przekazywania środków z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej², Minister Sportu i Turystyki³ przeprowadził kontrolę w Urzędzie Gminy Stężycy⁴ w zakresie prawidłowości realizacji ww. zadania inwestycyjnego.

Kontrolą objęto wszystkie wydatki sfinansowane ze środków dotacji i ze środków własnych oraz uzyskane efekty rzeczowe zrealizowanej inwestycji.

W związku z ustaleniami kontroli⁵, do których Pan Wójt nie wniósł umotywowanych zastrzeżeń⁶, przekazuję niniejsze *Wystąpienie pokontrolne*.

PODSUMOWANIE - OCENA OGÓLNA

1. Gmina Stężycy prawidłowo i terminowo wykorzystwała objęte kontrolą środki dotacji w kwocie 446 664,00 zł przekazanej jedną transzą⁷ przez Ministra Sportu i Turystyki w 2025 r. Nie stwierdzono wydatków niecelowych i płatności dokonanych poza okresem obowiązywania umowy. Poniesione wydatki były zgodne ze zbiorczym zestawieniem kosztów budowy i należycie udokumentowane.

2. Zadanie inwestycyjne zostało zrealizowane w pełnym zakresie, w terminie określonym w umowie o dofinansowanie. Inwestycja była realizowana na podstawie zgłoszenia budowy⁸. Starosta Powiatowy w Kartuzach nie zgłosił sprzeciwu wobec prowadzenia wymienionych w ww.

¹ Dalej: „umowa o dofinansowanie” albo „umowa”.

² Dz. U. z 2024 r. poz. 1169, dalej: „rozporządzenie FRKF”.

³ Dalej: „Minister Sportu i Turystyki” albo „Minister” albo „minister właściwy ds. kultury fizycznej”.

⁴ Dalej: „Gmina”, „Gmina Stężycy”, „Inwestor”, „Zamawiający” albo „Zleceniobiorca”.

⁵ Projekt wystąpienia pokontrolnego z 17.07.2026 r.

⁶ Pismo z Gminy Stężycy z 20.07.2026 r. (Znak sprawy: RL.3153.8.2024.MK).

⁷ Transza 446 664,00 zł z 20.08.2025 r. (mail z DEF z 11.05.2026 r.).

⁸ Zgłoszenie budowy lub wykonywania innych robót budowlanych (PB-2) przez Wójta Gminy z 15.04.2024 r. (data wpływu do Starostwa 17.04.2024 r.).

zgłoszeniu robót budowlanych. Użytkowanie obiektu nie wymagało uzyskania pozwolenia na użytkowanie.⁹

3. Nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących prowadzenia przez Gminę procesu inwestycyjnego. Gmina w sposób należyty sprawowała nadzór nad realizacją inwestycji w zakresie przestrzegania obowiązujących przepisów BHP, przeciwpożarowych i prawa budowlanego. Osoby uczestniczące w procesie budowlanym spełniały określone przepisami prawa wymogi formalno-prawne.

4. Gmina Stężycza nie wynajmowała ani nie wydierżawiała zmodernizowanych obiektów sportowo-rekreacyjnych w sposób ograniczający ich funkcjonalność sportową. Gmina Stężycza nie zbyła ani nie obciążała obiektów w sposób uniemożliwiający, bądź utrudniający korzystanie z nich.

5. Minister, przyznał Gminie dofinansowanie w kwocie nieprzekraczającej 1 100 000,00 zł. W trakcie realizacji zadania inwestycyjnego, z uwagi na kwotę zawartej umowy o wykonawstwo, Gmina zawnioskowała o przekazanie środków w kwocie niższej 446 664,00 zł, stanowiącej 50% faktycznej, całkowitej wartości wydatków związanych z realizacją zadania wynoszących 893 328,09 zł. Zmiana kwoty nie wymagała od Gminy wystąpienia do Ministra Sportu i Turystyki z wnioskiem o dokonanie w tym zakresie zmiany w umowie o dofinansowanie¹⁰.

Gmina nie osiągnęła żadnych nieprzewidzianych umową dochodów ze środków dotacji. Zachowano procentowy udział dotacji w całkowitych kosztach realizacji zadania inwestycyjnego, na poziomie określonym w umowie o dofinansowanie, tj. nie wyższym niż 50 % całkowitej wartości wydatków oraz nie wyższym niż 50% podstawy określenia dofinansowania.

6. Kontrolą objęto jeden dowód księgowy dotyczący całości wydatków dokonanych w ramach realizacji zadania inwestycyjnego w kwocie 893 328,09 zł, w tym 446 664,00 zł ze środków dotacji i 446 664,09 zł ze środków własnych.

Faktura została opisana, sprawdzona pod względem merytorycznym, formalno-rachunkowym i zaakceptowana do zapłaty. Do faktury dołączono protokół odbioru robót. Stwierdzono uchybienie w opisie dowodu księgowego poprzez jednoosobowe potwierdzenie przez Wójta Gminy: realizacji zamówienia zgodnie z umową z Wykonawcą, zatwierdzenie dowodu księgowego pod względem merytorycznym, legalności, celowości i gospodarności wykonania zadania inwestycyjnego oraz zatwierdzenie kwoty do zapłaty. Powyższe stanowiło naruszenie zasady rozdzielności funkcji w procesie kontroli dokumentów księgowych. Płatność na rzecz wykonawcy została dokonana terminowo przelewem bankowym.

7. Działania Gminy Stężycza obejmujące postępowanie na wybór wykonawcy zadania inwestycyjnego i udzielenie zamówienia publicznego należy ocenić pozytywnie. Przeprowadzone czynności udzielenia zamówienia publicznego zostały udokumentowane w sposób umożliwiający weryfikację ich prawidłowości. Gmina terminowo zamieszczała ogłoszenia i wyjaśnienia w BIP oraz na stronie internetowej postępowania.

8. Zawarta przez Gminę umowa z wykonawcą, wyłonionym w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego w trybie podstawowym, przewidywała kary umowne z tytułu

⁹ Zaświadczenie Starosty Kartuskiego z 23.04.2024 r. nr B.6743.1118.2024.AM – wynik weryfikacji pozytywny.

¹⁰ § 17 ust. 10 pkt 5) umowy o dofinansowanie.

niewykonania, bądź nienależytego wykonania umowy, co stanowiło zabezpieczenie prawidłowej realizacji umowy dofinansowanej ze środków publicznych. Wykonawca wniósł zabezpieczenie należytego wykonania umowy oraz posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej (OC) w zakresie prowadzonej działalności gospodarczej.

9. Gmina Stężycza wywiązała się z obowiązków informacyjnych. W widocznych miejscach na obiektach sportowych zamieściła tablicę informacyjną oraz w materiałach informacyjnych, promocyjnych i na swojej stronie internetowej zamieszczała informacje, o dofinansowaniu realizacji zadania inwestycyjnego przez Ministra ze środków FRKF.

10. Gmina wypełniła obowiązki sprawozdawcze w trakcie oraz po zakończeniu realizacji zadania inwestycyjnego, tj. złożyła sprawozdanie kwartalne oraz końcową dokumentację sprawozdawczą i rozliczeniową z wykonania zadania pod względem merytorycznym i rzeczowym, o których mowa w § 9 i § 13 umowy o dofinansowanie.

11. Gmina wykorzystuje zmodernizowane obiekty zgodnie z przeznaczeniem.

12. Gmina nie wywiązała się z określonego w art. 152 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹¹ oraz w § 5 ust. 5 umowy o dofinansowanie obowiązku prowadzenia zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, wyodrębnionej ewidencji księgowej dotyczącej realizacji zadania inwestycyjnego.

USTALENIA I OCENY

Cele i zakres działania Gminy Stężycza

13. Cel i zakres działania Gminy Stężycza został określony w Statucie Gminy Stężycza, uchwalonym 29 maja 2003 r.¹²

Gmina jest podstawową jednostką samorządu terytorialnego powołaną do organizacji życia publicznego na swoim terenie. Posiada osobowość prawną, może tworzyć jednostki organizacyjne i pomocnicze (sołectwa).

Organem stanowiącym i kontrolnym w Gminie jest Rada Gminy. Wójt Gminy jest organem wykonawczym, reprezentuje Gminę na zewnątrz oraz kieruje jej bieżącymi sprawami i odpowiada za gospodarkę finansową. Wójt działa jednoosobowo, a w realizacji zadań własnych gminy podlega wyłącznie Radzie.

Komisja Rewizyjna Rady Gminy kontroluje działalność Wójta oraz gminnych jednostek organizacyjnych i pomocniczych, w szczególności gospodarkę finansową kontrolowanych podmiotów (w tym wykonanie budżetu).

Podstawą gospodarki finansowej Gminy jest budżet uchwalony przez Radę Gminy. Wójt Gminy wykonuje zadania przy pomocy Urzędu Gminy.

¹¹ Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, z późn. zm., dalej: „ustawa o finansach publicznych”.

¹² Uchwała nr VIII/111/2003 Rady Gminy Stężycza w sprawie uchwalenia Statutu Gminy Stężycza – Dz. U. Województwa Pomorskiego Nr 144 poz. 2572, z późn. zm. Ostatnia zmiana z 22.01.2025 r. (uchwała nr XI/146/2025 Rady Gminy Stężycza zmieniająca Statut Gminy Stężycza).

★ - Gmina Stężyca, powiat kartuski, województwo pomorskie

[Akta kontroli: str. 25-70, elektroniczny nośnik danych]

Program modernizacji kompleksów sportowych „Moje Boisko – ORLIK 2012” Edycja 2024 r.

14. Minister właściwy ds. kultury fizycznej, na podstawie art. 86 ust. 4 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych¹³ oraz § 5 rozporządzenia FRKF, ogłosił Program modernizacji kompleksów sportowych „Moje Boisko – ORLIK 2012” Edycja 2024¹⁴.

Zgodnie z Programem dofinansowaniu miały podlegać m. in. zadania inwestycyjne dotyczące: 1) remontu, przebudowy lub modernizacji istniejącego kompleksu, w tym w szczególności naprawa/wymiana nawierzchni boisk sportowych oraz 2) fakultatywnego uzupełnienia kompleksu poprzez budowę nowego obiektu sportowego (np. skate park, pump track, bieżnia okrężna, prosta lub inny element infrastruktury lekkoatletycznej, sprawnościowy plac zabaw, dodatkowe boisko, kort tenisowy).

Maksymalny procentowy udział dotacji w sumie wydatków kwalifikowanych uzależniony był od wskaźnika dochodów podatkowych gminy i w przypadku Gminy Stężyca udział ten wynosił do 50 %, natomiast maksymalna kwota dofinansowania uzależniona była od rodzaju zadania inwestycyjnego i w przypadku modernizacji obiektu wraz z fakultatywnym uzupełnieniem o nowy obiekt sportowy nie mogła przekroczyć 1 000 000,00 zł dla jednego kompleksu (pkt V.1.1. i V.2.3

¹³ Dz.U. z 2025 r. poz. 595, z późn. zm.

¹⁴ Podpisany przez Ministra Sportu i Turystyki, opublikowany na stronie internetowej ministerstwa 06.03.2024 r., dalej: „Program” albo „Program dofinansowania”.

Programu)¹⁵. Wniosek inwestycyjny należało złożyć w terminie od 11 marca do 25 kwietnia 2024 r.¹⁶.

15. Wydatkami kwalifikowanymi mogły być wydatki związane z funkcją sportową, niezbędne do poniesienia w związku z realizacją zadania inwestycyjnego, w tym:

- 1) opracowanie dokumentacji projektowej,
- 2) wykonanie robót rozbiórkowych,
- 3) wykonanie robót ziemnych oraz podbudów pod nawierzchnie,
- 4) wykonanie nawierzchni (trawa syntetyczna, nawierzchnia boiska wielofunkcyjnego),
- 5) zakup i montaż sprzętu sportowego, trwale mocowanego do podłoża,
- 6) budowa dodatkowego fakultatywnego obiektu sportowego,
- 7) koszty nadzoru inwestorskiego.

Wydatki poniesione na podatek od towarów i usług (VAT) mogły zostać uznane za wydatki kwalifikowane, jeśli wnioskodawca nie zamierzał ubiegać się o zwrot lub odliczenie tego podatku¹⁷.

Dofinansowaniu mogły podlegać jedynie wydatki poniesione nie wcześniej niż od dnia 1 stycznia 2024 r. Wcześniejsze wydatki mogły być wliczone do wydatków kwalifikowanych, ale nie mogły zostać opłacone ze środków FRKF. [Akta kontroli: str. 71-102]

Prawidłowość realizacji inwestycji i dokonywania wydatków w ramach umowy o dofinansowanie

Wniosek do Ministra Sportu i Turystyki o dofinansowanie zadania inwestycyjnego w ramach Programu modernizacji kompleksów sportowych „ORLIK” Edycja 2024 r.¹⁸

16. Gmina Stężyca terminowo, tj. do 25 kwietnia 2024 r.¹⁹, złożyła wniosek o dofinansowanie realizacji zadania inwestycyjnego pod nazwą „Modernizacja kompleksu sportowego „Moje Boisko - ORLIK 2012” wraz z budową sprawnościowego placu zabaw w Stężycy i modernizacja kompleksu sportowego „Moje Boisko - ORLIK 2012” w Kamienicy Szlacheckiej, na podstawie umowy nr 2025/0007/2066/SubA/DIS/MKSO/24 z 13 stycznia 2025 r., w ramach *Programu modernizacji kompleksów sportowych „Moje Boisko - ORLIK 2012” Edycja 2024.*²⁰

Wniosek po uzupełnieniu²¹ zawierał wszystkie określone w Programie dofinansowania informacje i załączniki. Gmina wnioskowała o przyznanie dofinansowania w kwocie 1 100 000,00 zł. Koszt całkowity inwestycji miał wynosić 2 200 000,00 zł, w tym środki własne miały stanowić 1 100 000,00 zł.

¹⁵ Zadanie inwestycyjna dotyczyło modernizacji dwóch kompleksów sportowych, w Stężycy i Kamienicy Szlacheckiej.

¹⁶ Termin składania wniosków został przedłużony (pierwotny termin składania wniosków – 5.04.2024 r.).

¹⁷ Oświadczenie o kwalifikowalności VAT z dnia 24.04.2024 r., w którym Gmina oświadczyła, że nie zamierza ubiegać się o zwrot lub odliczenie podatku VAT.

¹⁸ Dalej: „Wniosek” albo „Wniosek o dofinansowanie”.

¹⁹ W Programie dofinansowania określono termin na składanie wniosków o dofinansowanie od 11.03.2024 r. do 5.04.2024 r. (termin przedłużony do 25.04.2024 r.).

²⁰ Wniosek nr 23334062/MKSO/2024.

²¹ Gmina uzupełniła wniosek o mapę zasadniczą do celów informacyjnych oraz o karty techniczne dwóch zestawów sprawnościowych (mail z 19.06.2024 r.).

Po dokonaniu oceny Wniosku²², minister właściwy ds. kultury fizycznej przyznał Gminie dotację w wysokości 1 100 000,00 zł – na podstawie umowy z 13 stycznia 2025 r.

Zakres rzeczowy zadania i jego charakterystyka

17. Przedmiotem zadania inwestycyjnego miały być:

- wymiana nawierzchni syntetycznej boisk piłkarskich w kompleksach sportowych „Boisko – ORLIK 2012” w Stężycy i w Kamienicy Szlacheckiej.

Wymianę nawierzchni z trawy syntetycznej zaplanowano na boiskach piłkarskich o wym. 30 m x 62 m. Nawierzchnie będą posiadać dwa rodzaje włókien (monofilowe – włókna pojedyncze i fibrylowane – włókna wzdłużnie ponacinane), wypełnione piaskiem kwarcowym, o wysokości min. 50 mm.,

- fakultatywne uzupełnienie kompleksu sportowego w Stężycy poprzez budowę sprawnościowego placu zabaw.

Zaplanowano dwa zestawy sportowo-sprawnościowe o wym. jeden 4,74 m x 7,3 m x 1,26 m i drugi 7,0 m x 5,3 m x 2,11 m. [Akta kontroli: str. 103-120]

Umowa o dofinansowanie realizacji zadania publicznego

18. Miasto Gmina otrzymała dofinansowanie ze środków FRKF, których dysponentem jest minister właściwy do spraw kultury fizycznej, na realizację zadania inwestycyjnego pod nazwą „Modernizacja kompleksu sportowego „Moje Boisko – ORLIK 2012” wraz z budową sprawnościowego placu zabaw w Stężycy i modernizacją kompleksu sportowego „Moje Boisko – Orlik 2012” w Kamienicy Szlacheckiej” na podstawie umowy nr 2025/0007/2066/SubA/DIS/MKSO/ZM z 13 stycznia 2025 r.

Ze strony Ministerstwa Sportu i Turystyki²³ uprawnioną komórką organizacyjną prowadzącą i nadzorującą realizację umowy o dofinansowanie był Departament Infrastruktury Sportowej²⁴. Ze strony Wnioskodawcy uprawnionym do nadzoru nad prawidłowością realizacji umowy był Inspektor ds. programów lokalnych i regionalnych.

Za termin zakończenia realizacji zadania przyjęto datę uzyskania ostatecznej decyzji o pozwoleniu na użytkowanie lub w przypadku, kiedy nie jest ono wymagane – datę podpisania z wykonawcą protokołu odbioru końcowego obiektu sportowego. Dla zadań wieloobektowych, terminem zakończenia zadania inwestycyjnego miała być data uzyskania decyzji o pozwoleniu na użytkowanie lub odbioru końcowego ostatniego elementu inwestycji. Umowny termin zakończenia realizacji zadania inwestycyjnego ustalono na dzień 31 października 2025 r. (§ 3 Umowy o dofinansowanie).

19. Na realizację zadania inwestycyjnego Minister przyznał dofinansowanie w kwocie nieprzekraczającej 1 100 000,00 zł w roku 2025.²⁵

Całkowita wartość wydatków związanych z realizacją zadania inwestycyjnego miała wynosić 2 200 000,00 zł. Za podstawę określenia wysokości dofinansowania przyjęto kwotę 2 200 000,00 zł. Przyznane dofinansowanie miało stanowić nie więcej niż 50% całkowitej

²² Arkusze oceny Wniosku: Techniczna i Ekonomiczna z 16.07.2024 r.

²³ Dalej: „Ministerstwo” albo „MSiT”.

²⁴ Dalej: „DIS”.

²⁵ Wypłata dotacji została dokonana jednorazowo 20.08.2025 r. w kwocie 446 664,00 zł.

wartości wydatków związanych z realizacją zadania inwestycyjnego oraz nie więcej niż 50% podstawy określenia wysokości dofinansowania.

Całkowita wartość wydatków związanych z realizacją zadania inwestycyjnego miała być sfinansowana:

- ze środków własnych i innych w kwocie 1 100 000,00 zł,
- ze środków FRKF w kwocie 1 100 000,00 zł.

Szczegółowy zakres rzeczowy zadania, cele oraz założenia techniczne i finansowe, a także sposób realizacji i utrzymania efektu rzeczowego zostały określone we wniosku o dofinansowanie, który stanowił załącznik do umowy. Umowa o dofinansowanie nie była aneksowana.

[Akta kontroli: str. 121-134]

Rachunek bankowy

20. Zgodnie z postanowieniami § 6 ust. 1 umowy o dofinansowanie przyznane przez Ministra środki finansowe dotacji zostały przekazane jedną transzą na wskazany w tej umowie rachunek bankowy Gminy. Gmina była jedynym posiadaczem rachunku bankowego wskazanego w umowie i utrzymała go do chwili ostatecznych rozliczeń z Ministrem²⁶. Umowa nie wymagała wyodrębnionego konta bankowego na środki otrzymane z dofinansowania.

21. W ramach kontroli ustalono, że konto bankowe, na które wpłynęła transza dotacji było oprocentowane, jednakże z uwagi na fakt, że Ministerstwo dokonało przelewu dotacji po wcześniejszym opłaceniu przez Gminę faktury ze środków własnych, oprocentowanie stanowiło dochód Gminy niepodlegający zwrotowi do MSiT.

[Akta kontroli: str. 135-211, elektroniczny nośnik danych]

Ewidencja księgowa środków z dotacji

22. Gmina Stężyca posiadała zasady (politykę) rachunkowości oraz zakładowy plan kont wprowadzone zarządzeniem wewnętrznym Wójta Gminy Stężyca²⁷, spełniające wymogi określone w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²⁸. Księgi rachunkowe prowadzone były w siedzibie Gminy przy użyciu programu finansowo-księgowego.

23. Gmina nie wywiązała się z określonego w art. 152 ust. 1 ustawy o finansach publicznych obowiązku prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków.

Analiza zapisów w księgach rachunkowych wykazała, że Gmina utworzyła konta analityczne z rozszerzeniem 92695 dla całego zadania inwestycyjnego, przez co obejmowały one łącznie środki własne i środki z dotacji. Wyodrębnienie konta analitycznego dla środków otrzymanych z dotacji zostało dokonane prawidłowo jedynie po stronie dochodowej Organu na koncie 901-92695-62600-1d, jednak bez analogicznego wyodrębnienia na koncie 133 („Rachunek budżetu”).

Po stronie wydatkowej Jednostki (Urzędu Gminy), końcowa faktura za realizację inwestycji została ujęta w ewidencji na koncie 080-92695 w korespondencji z kontem 201 (z rozszerzeniem analitycznym dla kontrahenta), natomiast jej zapłata została

²⁶ Wyjaśnienia Wójta Gminy z 17.06.2026 r.

²⁷ Zarządzenie wewnętrzne Nr 41/2020 Wójta Gminy Stężyca z 29.12.2020 r. w sprawie stosowania zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy wraz z zarządzeniami zmieniającymi.

²⁸ Dz. U. z 2023 r. poz. 120, z późn. zm., dalej: „ustawa o rachunkowości”.

zaewidencjonowana na koncie 201 w korespondencji z ogólnym kontem 130 („Rachunek bieżący jednostki”).

Brak wyodrębnienia źródła finansowania stwierdzono również na poziomie kont wynikowych Jednostki. Przypisany przychód z tytułu przedmiotowej dotacji ujęto na koncie 720 („Przychody z tytułu dochodów budżetowych”), na którym ewidencjonowane są także inne, bieżące dochody operacyjne Urzędu Gminy, bez zastosowania dedykowanego kodu analitycznego dla tego konkretnego projektu. Dokonanie przez Ministerstwo przelewu dotacji po wcześniejszym opłaceniu przez Gminę faktury ze środków własnych nie zwalniało Gminy z obowiązku zapewnienia pełnej przejrzystości i możliwości identyfikacji operacji gospodarczych oraz bezwzględnego wyodrębnienia poszczególnych źródeł finansowania bezpośrednio w planie kont bilansowych i wynikowych.

W wyjaśnieniach Skarbnik Gminy poinformowała, że „...Gmina omyłkowo nie prowadziła wyodrębnionej ewidencji księgowej środków otrzymanych z dotacji oraz wydatków dokonywanych z tych środków w ramach zadania inwestycyjnego...”.

Przyjmując powyższe wyjaśnienia należy wskazać, że w celu spełnienia ustawowego obowiązku w zakresie prowadzenia wyodrębnionej ewidencji księgowej dla środków pochodzących z dotacji, Gmina zobowiązana jest do wprowadzenia szczegółowej ewidencji analitycznej w ramach kont Organu (133 oraz konta wynikowego wydatków 902), a także kont Jednostki (130 – subkonto wydatków, 080 oraz konta wynikowego przychodów 720), z jednoznacznym podziałem na: środki z dotacji, środki własne stanowiące wkład własny w ramach umowy o dofinansowanie oraz ewentualne środki własne ponoszone poza umową.

Akta kontroli: str. 135-211, elektroniczny nośnik danych]

Dokonywanie wydatków ze środków z dotacji i ze środków własnych

24. Gmina Stężycza prawidłowo i terminowo wykorzystwała środki dotacji. W ramach kontroli nie stwierdzono wydatków niecelowych i płatności dokonanych po terminie realizacji zadania. Wkład własny stanowiły wyłącznie wydatki związane z realizacją zadania inwestycyjnego. Wszystkie poniesione wydatki były zgodne ze zbiorczym zestawieniem kosztów budowy i należyście udokumentowane.

Gmina nie osiągnęła nieprzewidzianych umową o dofinansowanie dochodów ze środków dotacji²⁹.

25. Zgodnie z art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości dowody księgowe powinny być rzetelne, tj. zgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, którą dokumentują, kompletne, zawierające co najmniej dane określone w art. 21 ww. ustawy oraz wolne od błędów rachunkowych. Niedopuszczalne jest dokonywanie w dowodach księgowych wymazywania i przeróbek. Wszelkie stwierdzone błędy w zapisach powinny być poprawione przez skreślenie dotychczasowej treści i wpisanie nowej, z zachowaniem czytelności błędnego zapisu, oraz podpisanie poprawki i umieszczenie daty przez osobę uprawnioną (art. 25 pkt 1 ww. ustawy). Wymagania dotyczące faktur lub rachunków określono również w załączniku nr 3 do umowy o dofinansowanie.

Kontrolą objęto jeden dowód księgowy dotyczący całości wydatków dokonanych w ramach realizacji zadania inwestycyjnego. Analiza dokumentu wykazała, że Wójt Gminy w opisie

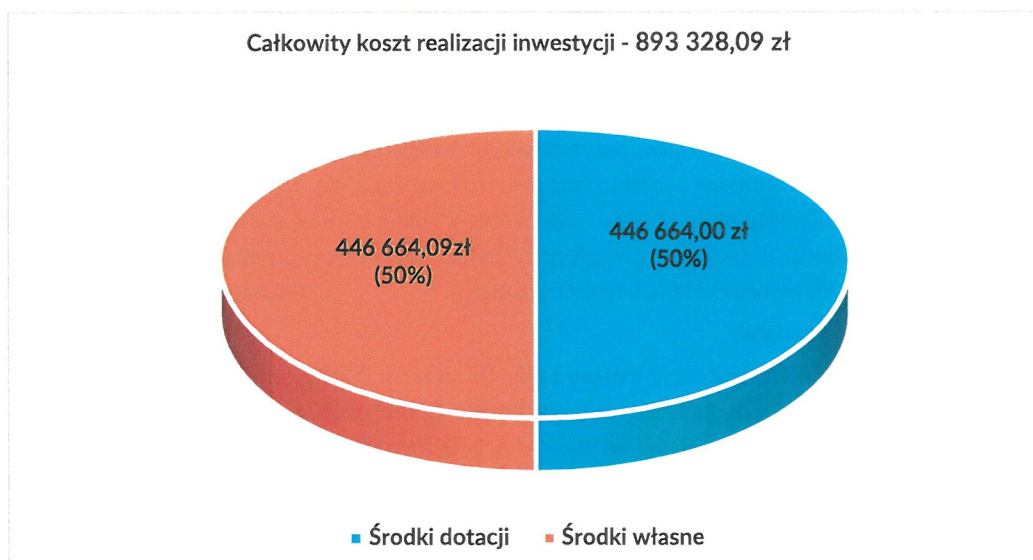
²⁹ Wyjaśnienia Wójta Gminy Stężycza z 17.06.2026 r.

dowodu księgowego stanowiącego podstawę wypłaty wynagrodzenia dla Wykonawcy jednoosobowo: potwierdził realizację zamówienia zgodnie z umową z Wykonawcą, zatwierdził dowód księgowy pod względem merytorycznym, legalności, celowości i gospodarności wykonania zadania inwestycyjnego oraz zatwierdził kwotę do zapłaty.

W opisie nie znajdował się podpis pracownika merytorycznego, technicznie nadzorującego inwestycję (np. inspektora nadzoru). Nierozdzielenie tych funkcji w kontroli finansowej wydatku stanowi naruszenie Standardów kontroli Zarządczej³⁰ oraz obowiązującej w Gminie Instrukcji dotyczącej obiegu i kontroli dokumentów finansowo – księgowych w Urzędzie Gminy Stężycy³¹, które nakazują wprost rozdzielenie obowiązków związanych z dokonywaniem operacji finansowych. Udzielona przez Gminę odpowiedź z dnia 17 czerwca 2026 r. nie wyjaśniła przyczyn nierozdzielenia funkcji w kontroli finansowej wydatku.

Na dowodzie księgowym, finansowanym w części z dotacji, zamieszczono oświadczenie o płatności ze środków FRKF³².

Do faktury załączone były: protokół odbioru końcowego robót, podpisany przez przedstawiciela Wykonawcy, kierownika budowy i Naczelnika Wydziału Gospodarki i inspektora ds. inwestycji reprezentujących Gminę oraz potwierdzenie transakcji (dokonanie przelewu).

W toku kontroli ustalono, że na etapie składania wniosku o dofinansowanie Gmina złożyła oświadczenie o kwalifikowalności VAT, w którym oświadczyła, że nie zamierza uzyskać zwrotu lub odliczenia podatku VAT zawartego w nakładach poniesionych na realizację zadania inwestycyjnego. Zatem wydatki poniesione na podatek VAT mogły stanowić koszt kwalifikowany

³⁰ Standard 14 załącznika do Komunikatu Nr 23 Ministra Finansów z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie standardów kontroli zarządczej dla sektora finansów publicznych.

³¹ Zarządzenie wewnętrzne nr 12/2021 Wójta Gminy Stężycy z 31.08.2021 r.

³² Treść zgodna z pkt. 5 c załącznika nr 3 do umowy o dofinansowanie.

i mogły zostać pokryte z dotacji. Z uwagi na powyższe, podstawę określenia wysokości dofinansowania stanowiła określona w umowie całkowita wartość wydatków związanych z realizacją zadania. [Akta kontroli: str. 137-140, elektroniczny nośnik danych]

Rozliczenie z wykonawcą i podwykonawcami

26. W procesie inwestycyjnym uczestniczył jeden Wykonawca.³³ W toku kontroli ustalono, że Wykonawca nie korzystał z usług podwykonawców³⁴. [Akta kontroli: str. 211]

Sprawozdawczość

27. Gmina wypełniła obowiązki sprawozdawcze w trakcie oraz po zakończeniu realizacji zadania inwestycyjnego, tj. złożyła sprawozdanie kwartalne³⁵ oraz końcową dokumentację sprawozdawczą i rozliczeniową z wykonania zadania pod względem merytorycznym i rzeczowym, o której mowa w § 9 i § 13 umowy o dofinansowanie.

W sprawozdaniu poinformowano Ministerstwo o stanie zaawansowania zadania inwestycyjnego i jego zgodności z harmonogramem, kwocie wykorzystanej dotacji, ewentualnych odstępstwach od postanowień umowy w zakresie terminu zakończenia realizacji zadania inwestycyjnego oraz planowanej całkowitej wartości wydatków związanych z realizacją zadania inwestycyjnego.

Sprawozdanie końcowe z wykonania zadania zostało przekazane do Ministerstwa terminowo, tj. 30 września 2025 r. (data wpływu)³⁶. Sprawozdanie zawierało wszystkie określone w umowie załączniki. W Sprawozdaniu zaraportowano, że całkowity koszt realizacji zadania wyniósł 893 328,09 zł, w tym: środki z dofinansowania 446 664,00 zł (50%), a środki własne 446 664,09 zł (50%) i był niższy o 1 306 672,00 zł od planowanego kosztu całkowitego zadania (2 200 000,00 zł). Przekazane środki z dofinansowania na realizację zadania były niższe o 653 336,00 zł (81,21%) od środków przyznanych przez Ministra w umowie o dofinansowanie. Zgodnie z § 17 ust. 5 umowy o dofinansowanie zmiana taka nie wymagała zmiany umowy w formie aneksu. Zmniejszenie kosztu całkowitego zadania inwestycyjnego oraz kwoty przekazanych środków z dotacji nie wpłynęły na zmianę określonego w umowie o dofinansowanie udziału dotacji w całkowitych kosztach realizacji zadania. [Akta kontroli: str. 212-223]

Przyjęcie rozliczenia zadania

28. Na podstawie art. 152 ust. 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³⁷, Zastępca Dyrektora Departamentu Infrastruktury Sportowej, z upoważnienia ministra właściwego ds. kultury fizycznej, 10 października 2025 r. przyjął rozliczenie dofinansowania zadania inwestycyjnego w zakresie rzeczowym i finansowym.

Sprawozdanie, w części finansowej, zostało przyjęte na kwotę dofinansowania w wysokości 446 664,00 zł³⁸. [Akta kontroli: str. 224-229]

³³ [redacted] dalej: „Wykonawca G.M.G.” albo „Wykonawca”.

³⁴ Oświadczenie Wykonawcy G.M.G. z 9.06.2025 r., że nie korzystał z usług podwykonawców.

³⁵ Sprawozdanie kwartalne za I kw. 2025 r. z 9.04.2025 r.

³⁶ Zgodnie z umową o dofinansowanie termin sporządzenia i przedstawienia Ministrowi rozliczenia dofinansowania w zakresie rzeczowym i finansowym w terminie do 28.02.2026 r.

³⁷ Dz. U. z 2025 r. poz. 1483, z późn. zm., dalej: „ustawa o finansach publicznych”.

³⁸ Informacja o przyjęciu rozliczenia nr DIS-WIR.4701.377.2024 z 10.10.2025 r.

Przygotowanie i realizacja zadania inwestycyjnego - Modernizacja kompleksu sportowego "Moje Boisko - ORLIK 2012" wraz z budową sprawnościowego placu zabaw w Stężycy i modernizacja kompleksu sportowego "Moje Boisko - ORLIK 2012" w Kamienicy Szlacheckiej.

Stan formalno-prawny przygotowania zadania inwestycyjnego

29. Gmina spełniła wymogi formalno-prawne w zakresie stanu prawnego nieruchomości przeznaczonych pod inwestycję, zabezpieczenia środków finansowych w budżecie oraz spełnienia wymogów określonych w prawie budowlanym³⁹ dotyczących przygotowania zadania inwestycyjnego.

Tereny, na których planowana była realizacja zadania inwestycyjnego, stanowiły własność Gminy Stężycy i obejmowały działki o nr ewid. 649/42 w miejscowości Stężycy i 547/9 w miejscowości Kamienica Szlachecka (gmina Stężycy, powiat kartuski, woj. pomorskie).⁴⁰

Środki finansowe na realizację zadania inwestycyjnego zostały zabezpieczone w budżecie Gminy uchwałą Rady Gminy⁴¹. Zadanie zostało ujęte w Wieloletniej Prognozie Finansowej Gminy na lata 2024 – 2050.⁴² Zaplanowano sfinansować je ze środków własnych i środków FRKF. Planowana kwota długu Gminy Stężycy uzyskała pozytywną opinię Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku⁴³.

Gmina posiadała karty techniczne sprawnościowych torów przeszkód oraz certyfikaty urządzeń sprawnościowych. Budowa dwóch zestawów sportowo-sprawnościowych nie wymagała uzyskania pozwolenia na budowę.

[Akta kontroli: str. 230-255]

Postępowanie i udzielenie zamówienia publicznego przez Gminę Stężycy na wybór wykonawcy zadania inwestycyjnego.

30. Działania Gminy obejmujące postępowanie i udzielenie zamówienia publicznego na wybór wykonawcy zadania inwestycyjnego należy ocenić pozytywnie.

Przeprowadzone czynności zostały należycie udokumentowane, Komisja przetargowa oceniła spełnianie warunków udziału w postępowaniu oraz zbadała złożone oferty pod względem formalnym i merytorycznym. Gmina terminowo zamieszczała ogłoszenia i wyjaśnienia w BIP oraz na stronie internetowej postępowania.

31. Zawarta umowa z Wykonawcą przewidywała kary umowne z tytułu niewykonania bądź nienależytego wykonania umowy. Ponadto w umowie z Wykonawcą przewidziano pięcioletnią odpowiedzialność z tytułu gwarancji i rękojmi za wady przedmiotu umowy.

32. Zgodnie z § 11 ust. 1 i 2 umowy o dofinansowanie, Gmina przy zamówieniach na dostawy, usługi lub roboty budowlane zobowiązana była do stosowania ustawy z dnia 11 września 2019 r.

³⁹ Ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2026 r. poz. 524), dalej: „ustawa Pb”.

⁴⁰ Oświadczenie Wójta Gminy Stężycy z 24.04.2024 r. o posiadanym prawie do dysponowania nieruchomością na cele budowlane (PB-5) - dotyczy nieruchomości w Stężycy i Kamienicy Szlacheckiej.

⁴¹ Uchwała nr IX/127/2024 Rady Gminy Stężycy z 11.12.2024 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy Stężycy na rok 2025.

⁴² Uchwała Nr VII/109/2024 Rady Gminy Stężycy z 30.10.2024 r. w sprawie zmian w wieloletniej prognozie finansowej Gminy.

⁴³ Uchwała Nr 215/g277/D/I/23 Składu Orzekającego Regionalnej Izby Obrachunkowej w Gdańsku z 20.12.2023 r. w sprawie opinii o możliwości sfinansowania planowanego deficytu budżetu określonego w uchwale budżetowej gminy Stężycy na rok 2024 oraz o prawidłowości planowanej kwoty długu gminy Stężycy na lata 2024 – 2050 wynikającej z planowanych i zaciągniętych zobowiązań.

– Prawo zamówień publicznych⁴⁴, a w przypadkach zwolnienia ze stosowania trybów w niej określonych, wybór wykonawcy miał być dokonywany przez Gminę w sposób racjonalny, gospodarny i celowy, w oparciu o najbardziej korzystną ekonomicznie i jakościowo ofertę, z zachowaniem zasady konkurencyjności i przejrzystości.

33. W ramach realizacji zadania inwestycyjnego Gmina przeprowadziła jedno postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie podstawowym, na podstawie art. 275 pkt 1 ustawy Pzp pn. *Modernizacja kompleksu sportowego "Moje Boisko - ORLIK 2012" wraz z budową sprawnościowego placu zabaw w Stężycy i modernizacja kompleksu sportowego "Moje Boisko - ORLIK 2012" w Kamienicy Szlacheckiej* (całkowita wartość umowy 893 328,09 zł brutto), które poddano kontroli.

Wybór wykonawcy na realizację zadania inwestycyjnego – tryb podstawowy

34. Szczegółowy opis przedmiotu zamówienia został zawarty w dokumentacji projektowej (Specyfikacja Techniczna Wykonania i Odbioru Robót Budowlanych oraz przedmiar robót) oraz w Specyfikacji Warunków Zamówienia⁴⁵ opracowanej zgodnie z art. 281 ustawy Pzp.

Wartość kosztorysowa przedmiotu zamówienia, zgodnie z art. 34 ust. 1 pkt 2 ustawy Pzp. oraz z rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 20 grudnia 2021 r. w sprawie określenia metod i podstaw sporządzania kosztorysu inwestorskiego, obliczania planowanych kosztów prac projektowych oraz planowanych kosztów robót budowlanych określonych w programie funkcjonalno-użytkowym⁴⁶, została określona na podstawie kosztorysu inwestorskiego na kwotę 1 733 355,00 zł netto co stanowiło równowartość 560 702,27 euro (2 132 026,65 zł brutto)⁴⁷. Zgodnie z kosztorysem inwestorskim, wartość inwestycji w Kamienicy Szlacheckiej miała wynosić 722 60,00 zł, a wartość inwestycji w Stężycy 1 010 755,00 zł.

Kosztorys obejmował pomiary geodezyjne, zdjęcie istniejącej nawierzchni boiska wraz z utylizacją, demontaż i montaż bramek, uzupełnienie, zagęszczenie i wyrównanie płyty pod nową nawierzchnię oraz dostawę i montaż nowej nawierzchni i montaż tablic informacyjnych oraz przygotowanie nawierzchni i montaż zestawów sportowo sprawnościowych.

Wartość zamówienia, zgodnie z wyjaśnieniami Wójta Gminy⁴⁸ została ustalona w oparciu o rozeznanie rynku i zdobyte informacje odnośnie obowiązujących cen rynkowych, na podstawie ofert cenowych wymiany trawy syntetycznej oraz na zakup i montaż placu zabaw.

35. W Gminie funkcjonuje powołana przez Wójta Gminy stała komisja przetargowa, której celem jest przygotowanie i przeprowadzenie postępowań o zamówienia publiczne⁴⁹. Członkowie komisji przetargowej oraz inne osoby wykonujące czynności w badanym postępowaniu złożyli, zgodnie z art. 56 ust. 3 i 4 ustawy Pzp, oświadczenia o niepodleganiu wyłączeniu z postępowania.⁵⁰ Organizację, skład, tryb pracy oraz zakres obowiązków komisji przetargowej określał Regulamin

⁴⁴ Dz. U. z 2024 r. poz. 1320, z późn. zm., dalej: „ustawa Pzp”.

⁴⁵ Dalej: „SWZ” albo „Specyfikacja”.

⁴⁶ Dz. U. poz. 2458.

⁴⁷ Kosztorys inwestorski z 15.01.2025 r. Przy sporządzaniu kosztorysu inwestorskiego uwzględniono złożone oferty firm: [REDACTED]

⁴⁸ Wyjaśnienia Wójta Gminy z 17.06.2026 r.

⁴⁹ Art. 53 ust. 2 ustawy Pzp, Zarządzenie Wójta Gminy Stężycy nr 142/2022 z 28.12.2022 r., dalej: „komisja przetargowa” albo „komisja”.

⁵⁰ Oświadczenia z 4.02.2025 r.

pracy stałej komisji przetargowej powołanej do prowadzenia postępowań o udzielenie zamówień publicznych⁵¹. Jednakże kontrolerzy ustalili, że okazany Regulamin zawiera nieaktualne regulacje odnoszące się do poprzedniej, nieobowiązującej ustawy Pzp.

36. Zgodnie z art. 276 ust. 1, w związku z art. 267 ust. 1 ustawy Pzp, ogłoszenie o zamówieniu⁵² zostało zamieszczone w dniu 16 stycznia 2025 r. w Biuletynie Zamówień Publicznych oraz na stronie internetowej prowadzonego postępowania. Na stronie internetowej postępowania zamieszczono również w dniach: 24, 28 i 31 stycznia 2025 r. pytania i wyjaśnienia do SWZ, w wyniku których dokonano modyfikacji opisu przedmiotu zamówienia.

W dniu 24 stycznia 2025 r. w Biuletynie Zamówień Publicznych zamieszczono ogłoszenie o zmianie treści ogłoszenia o zamówieniu w zakresie przesunięcia terminu złożenia ofert do dnia 4 lutego 2025 r. oraz terminu związania ofertą do dnia 5 marca 2025 r.⁵³.

37. W terminie określonym w ogłoszeniu wpłynęło osiem ofert. Bezpośrednio przed otwarciem ofert Zamawiający podał kwotę, jaką zamierza przeznaczyć na sfinansowanie zamówienia w wysokości 2 200 000,00 zł (brutto). Otwarcie ofert nastąpiło 4 lutego 2025 r. o godz. 12¹⁵. Informacja o treści złożonych ofert została opublikowana na stronie postępowania 4 lutego 2025 r. Złożone oferty, z wyjątkiem jednej, były znacznie niższe kwotowo od kwoty wynikającej z kosztorysu inwestorskiego oraz kwoty zaproponowanej przez Gminę do przeznaczenia na sfinansowanie zamówienia. Komisja dokonała oceny ofert i w dniu 6 lutego 2025 r. rekomendowała Wójtowi Gminy wystąpienie do Wykonawcy, który zaproponował najniższą cenę w kwocie 893 328,09 zł, o złożenie podmiotowych środków dowodowych oraz wyjaśnień w związku z ceną oferty.

W dniu 10 lutego 2025 r. Wójt Gminy, na podstawie art. 274 ust. 1 ustawy Pzp, wezwał Wykonawcę do złożenia określonych w ogłoszeniu podmiotowych środków dowodowych aktualnych na dzień ich złożenia. Ponadto w dniu 12 lutego 2025 r. Wójt Gminy, na podstawie art. 224 ust. 2 pkt 1 ustawy Pzp, wezwał tego Wykonawcę do złożenia wyjaśnień zaoferowanej ceny, ponieważ zaoferowana cena była niższa o ponad 30%, tj. 40,4% od wartości zamówienia powiększonej o należny podatek VAT oraz niższa o 35% od średniej arytmetycznej cen wszystkich złożonych ofert niepodlegających odrzuceniu, na podstawie art. 226 ust. 1 ustawy Pzp, wynoszącej 1 374 373,04 zł. Wykonawca udzielił w dniu 13 lutego 2025 r. odpowiedzi oraz załączył dowody potwierdzające prawidłowość wyliczeń zaoferowanej ceny, w tym kalkulację cenową, kosztorys ofertowy, strukturę wynagrodzeń, bazę maszynową, zaświadczenia o współpracy z podmiotami, w których były realizowane podobne inwestycje. Dodatkowo Wykonawca oświadczył, że gwarantuje całkowitą realizację świadczenia i osiągnięcie celu publicznego za zaoferowaną cenę.

38. Komisja przetargowa dokonała analizy wyjaśnień złożonych przez Wykonawcę, w odpowiedzi na wezwanie, z uwagi na podejrzenie ceny rażąco niskiej oraz weryfikacji wartości zamówienia. Na podstawie przedłożonych ofert Komisja uznała, że wartość zamówienia (kosztorys inwestorski) była zawyżona względem aktualnych cen rynkowych. Biorąc pod uwagę cenę podstawowego produktu, tj. trawy syntetycznej uznano, że zaoferowana przez Wykonawcę cena była wiarygodna. Liczba złożonych ofert wskazywała

⁵¹ Załącznik nr 1 do Zarządzenia Wójta Gminy Stężycza nr 33/2010 z 18.05.2010 r.

⁵² Ogłoszenie nr 2025/BZP 00038732/01 z 16.01.2025 r.

⁵³ Ogłoszenie nr 2025/BZP 00062373/01 z 24.01.2025 r.

na wysoką konkurencję na rynku. Zdaniem Komisji, biorąc pod uwagę pozostałe ceny oraz różnicę pomiędzy nimi, pomijając w wyliczeniach jako niewiarygodnie wysoką kwotę oferty w wysokości 2 289 000,00 zł, wyższą o 866 132,31 od kolejnej wartościowo oferty, cena oferty wybranej nie wykraczała poza ustawowy próg 30% od średniej.

39. Działając na podstawie art. 54 ustawy Pzp, po przeprowadzeniu analizy ofert, komisja dokonała ich oceny i zarekomendowała kierownikowi zamawiającego wybór firmy, która złożyła najkorzystniejszą pod względem ceny i okresu gwarancji ofertę.⁵⁴ Oferta spełniała wszystkie wymogi określone w Specyfikacji oraz uzyskała maksymalną liczbę punktów, zgodnie z przyjętymi w postępowaniu kryteriami⁵⁵. Wójt Gminy zatwierdził wynik ww. postępowania w dniu 26 lutego 2025 r.⁵⁶

Zawiadomienie o wyborze najkorzystniejszej oferty zostało zamieszczone na stronie postępowania 26 lutego 2025 r.

40. Protokół postępowania o udzielenie zamówienia w trybie podstawowym został zatwierdzony 9 maja 2025 r. przez Wójta Gminy Stężyca. W trakcie postępowania nie wniesiono odwołań.

Ogłoszenie o wyniku postępowania zostało opublikowane w Biuletynie Zamówień Publicznych 9 maja 2025 r.⁵⁷.

[Akta kontroli: str. 256-459, elektroniczny nośnik danych]

Umowa o wykonawstwo zadania inwestycyjnego

41. W dniu 6 marca 2025 r. Gmina, reprezentowana przez Wójta Gminy, zawarła z Wykonawcą wybranym w trybie podstawowym, umowę na realizację zadania inwestycyjnego pn. *Modernizacja kompleksu sportowego "Moje Boisko - ORLIK 2012" wraz z budową sprawnościowego placu zabaw w Stężycy i modernizacja kompleksu sportowego "Moje Boisko - ORLIK 2012" w Kamienicy Szlacheckiej*⁵⁸.

42. W ramach umowy Wykonawca zobowiązał się do wykonania przedmiotu umowy opisanego w SWZ oraz zgodnie z ofertą Wykonawcy w terminie czterech miesięcy od daty zawarcia umowy. Przez zakończenie wykonania przedmiotu umowy przyjęto zgłoszenie przez Wykonawcę gotowości do odbioru końcowego.

Wynagrodzenie Wykonawcy za wykonanie robót budowlanych miało charakter ryczałtowy i zostało ustalone na kwotę netto 726 283,00 zł (brutto 893 328,09 zł). Umowa przewidywała możliwość zmniejszenia zakresu umowy i wynagrodzenia maksymalnie o 30%, a także możliwość zmiany ilości poszczególnych kategorii robót przy zastosowaniu cen jednostkowych podanych w kosztorysie ofertowym.

43. Do obowiązków Zamawiającego należało w szczególności:

- 1) wprowadzenie i protokolarne przekazanie Wykonawcy terenu budowy,
- 2) uzgadnianie zakresu robót oraz ewentualnych zmian,
- 3) odbiór prawidłowo wykonanych robót i terminowa zapłata wynagrodzenia.

⁵⁴ Protokół prac komisji przetargowej z 26.02.2025 r. Wybrana firma otrzymała 100 pkt.

⁵⁵ Zgodnie z SWZ kryteriami oceny ofert były: cena – waga kryterium 60% i okres gwarancji i rękopmi za wady – waga kryterium 40%.

⁵⁶ Zatwierdzenie prac komisji przetargowej i wybór oferty z 26.02.2025 r.

⁵⁷ Ogłoszenie nr 2025/BZP 00223636 r.

⁵⁸ Umowa nr ZP.272.1.4.2025.WC, dalej: „umowa o wykonawstwo”.

Ponadto, Zamawiającemu przysługiwało prawo nałożenia na Wykonawcę kar umownych w przypadku niewykonania, wykonania ze zwłoką lub nienależytego wykonania umowy (§ 10 umowy o wykonawstwo). Łączna maksymalna wysokość kar umownych nie mogła przekroczyć 30% wartości wynagrodzenia brutto. Odpowiedzialność Wykonawcy z tytułu gwarancji oraz rękojmi za wady fizyczne przedmiotu umowy wynosiła pięć lat (§ 5 i 6 umowy o wykonawstwo).

44. Wykonawca zobowiązał się w szczególności do:

- 1) przejęcia, oznakowania i zabezpieczenia terenu budowy i miejsc prowadzenia robót, w tym przestrzegania przepisów BHP, zapewnienia dozoru mienia i wszelkich wymaganych przepisami zabezpieczeń na terenie budowy oraz ponoszenia za nie pełnej odpowiedzialności, a także dbania o bezpieczeństwo osób i utrzymania terenu budowy w odpowiednim stanie i porządku,
- 2) wykonania robót budowlanych z należytą starannością, stosując się do wymagań Zamawiającego, zgodnie ze sztuką budowlaną, obowiązującymi normami technicznymi, zasadami współczesnej wiedzy technicznej i przepisami prawa,
- 3) realizowania robót przy zastosowaniu materiałów i urządzeń własnych, spełniających normy jakościowe oraz posiadających odpowiednie atesty, aprobaty i świadectwa dopuszczenia,
- 4) uporządkowania terenu po zakończeniu robót,
- 5) zatrudnienia przy realizacji robót osób zatrudnionych na umowę o pracę.

Zabezpieczenie należytego wykonania umowy zostało wniesione przez Wykonawcę⁵⁹ w kwocie 44 666,40 zł. W przypadku należytego wykonania robót 70% zabezpieczenia miało zostać zwolnione w terminie 30 dni od dnia wykonania Zamówienia, a pozostała część, tj. 30 % miało być zwolnione w ciągu 15 dni po upływie okresu rękojmi za wady i gwarancji (pięć lat), po zaspokojeniu ewentualnych uzasadnionych roszczeń Zamawiającego.

Wykonawca posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej (OC) w zakresie prowadzonej działalności.⁶⁰ Umowa o wykonawstwo nie ustalała obowiązku ubezpieczenia OC kontraktu.

[Akta kontroli: str. 460-480]

Realizacja zadania inwestycyjnego - Modernizacja kompleksu sportowego "Moje Boisko - ORLIK 2012" wraz z budową sprawnościowego placu zabaw w Stężycy i modernizacja kompleksu sportowego "Moje Boisko - ORLIK 2012" w Kamienicy Szlacheckiej.

45. Zadanie inwestycyjne realizowane było przez Gminę na podstawie zgłoszenia budowy.⁶¹ Starosta Powiatowy w Kartuzach po przeanalizowaniu przedłożonych

⁵⁹ § 8 umowy o wykonawstwo z 6.03.2025 r. – Gwarancja ubezpieczeniowa nr PO/01194755/2025 z 4.03.2025 r.

⁶⁰ Polisa Warta Extrabiznes Plus nr 920042030610 z 12.06.2024 r. za okres od 13.06.2024 r. do 12.06.2025 r. w kwocie 2 000 000,00 zł, zmieniona aneksem nr 920042930610A01 z 21.02.2025 r. za okres od 22.02.2025 r. do 12.06.2025 r. – suma gwarancyjna została podwyższona do 3 000 000,00 zł.

⁶¹ Zgłoszenie budowy lub wykonywanie innych robót budowlanych (PB-2) przez Wójta Gminy z 15 kwietnia 2024 r. (data wpływu do Starostwa 17.04.2024 r.).

dokumentów zaświadczył, że zakres zamierzenia jest zgodny z kryterium określonym w art. 29 ust. 1 pkt 28 ustawy Pb i nie sprzeciwił się prowadzeniu wymienionych robót.⁶²

46. Teren i plac budowy zostały przez Inwestora przekazane Wykonawcy robót protokolarnie⁶³. Pracownicy Wykonawcy zatrudnieni byli na podstawie umów o pracę⁶⁴.

47. Roboty budowlane były prowadzone przez kierownika budowy i nadzorowane z ramienia Inwestora przez inspektora nadzoru inwestorskiego. Osoby funkcyjne uczestniczące w procesie realizacji zadania inwestycyjnego posiadały wymagane uprawnienia⁶⁵. Kierownik budowy złożył do Gminy Stężycza oświadczenie o podjęciu obowiązków kierownika budowy. Wójt Gminy powierzył funkcję inspektora nadzoru inwestorskiego Naczelnikowi Wydziału Gospodarki⁶⁶. Kierownik budowy nie był zobowiązany do sporządzenia Planu Bezpieczeństwa i Ochrony Zdrowia (Plan BIOZ)⁶⁷.

W związku ze złożonym zgłoszeniem budowy zadania inwestycyjnego Wójt Gminy nie był również zobowiązany do zawiadomienia Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego o zamierzonym terminie rozpoczęcia robót budowlanych.⁶⁸

48. Kierownik budowy nie prowadził dziennika budowy⁶⁹. Materiały wykorzystane w trakcie procesu inwestycyjnego posiadały odpowiednie karty gwarancyjne, karty techniczne zestawów sprawnościowych, raporty z badań laboratoryjnych trawy, atesty higieniczne, certyfikaty i deklaracje właściwości użytkowych. Odbiór robót częściowy oraz robót zanikających i ulegających zakryciu odbywały się protokolarnie, przy udziale przedstawicieli Inwestora, Wykonawcy i inspektora nadzoru inwestorskiego⁷⁰.

49. Kierownik budowy zgłosił Gminie Stężycza zakończenie robót⁷¹. Po dokonaniu odbioru końcowego robót przy udziale przedstawicieli Inwestora, Wykonawcy i Inspektora nadzoru inwestorskiego⁷², obiekty zostały przekazane do użytkowania.

⁶² Zaświadczenie Starosty Kartuskiego z 23.04.2024 r. nr B.6743.1118.2024.AM – wynik weryfikacji pozytywny.

⁶³ Protokół z 6.03.2025 r. przekazania terenu i placu budowy.

⁶⁴ Oświadczenie dotyczące zatrudnienia pracowników Wykonawcy G.M.G. na umowę o pracę z 6.03.2025 r. - § 4 ust 3 pkt 16 ppkt b) umowy o wykonawstwo.

⁶⁵ Kierownik budowy i inspektor nadzoru inwestycyjnego – decyzje o nadaniu uprawnień budowlanych oraz zaświadczenia Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa – art. 12 ust. 7 ustawy Pb.

⁶⁶ Oświadczenie Wójta Gminy z 10.06.2026 r.

⁶⁷ Art. 21a ust. 1 i 2 ustawy Pb.

⁶⁸ Art. 41 ust 4 ustawy Pb, Oświadczenie Wójta Gminy z 10.06.2026 r. (nr RL.3153.8.2024.MK).

⁶⁹ Ustawa Pb nie obowiązuje Kierownika budowy do prowadzenia dziennika budowy, przy prowadzeniu robót na podstawie zgłoszenia budowy - art. 42 ust. 3 ustawy Pb.

⁷⁰ Protokół odbioru częściowego robót z 21.03.2025 r. i Protokoły z 18 i 19.03.2025 r. robót zanikających i ulegających zakryciu (zawierały między innymi przypomnienie dotyczące przestrzegania w trakcie wykonywania robót budowlanych przepisów bhp i p.poż.).

⁷¹ Pismo Wykonawcy dotyczące zgłoszenia Gminie zakończenia robót na dzień 2.06.2025 r.

⁷² Protokół odbioru końcowego robót z 9.06.2025 r. – bez uwag.

50. Inwestycja wykonana została zgodnie z zakresem robót i dokumentacją projektową. Po zakończeniu zadania inwestycyjnego została sporządzona materiałowo-projektowa dokumentacja powykonawcza⁷³.

Rozliczenie robót budowlanych nastąpiło w formie ryczałtowej, na podstawie protokołu odbioru częściowego robót i odbioru końcowego robót oraz faktury.

51. Zgodnie z umową o wykonawstwo termin zakończenia realizacji zadania inwestycyjnego został określony do czterech miesięcy, licząc od daty zawarcia umowy. W toku kontroli ustalono, że odbiór końcowy inwestycji nastąpił 9 czerwca 2025 r., czyli przed upływem terminu określonego w umowie o wykonawstwo.

[Akta kontroli: str. 481-686]

Pozwolenie na użytkowanie

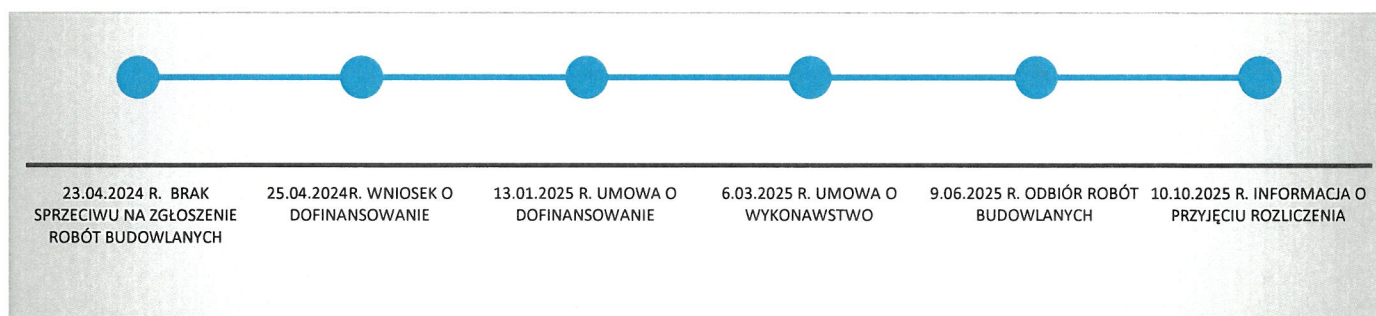
52. Inwestycja była realizowana na podstawie zgłoszenia budowy. Starosta Powiatowy w Kartuzach nie sprzeciwił się prowadzeniu, wymienionych w ww. zgłoszeniu, robót budowlanych. Użytkowanie obiektu nie wymagało uzyskania pozwolenia na użytkowanie.

[Akta kontroli: str. 481-488]

53. Przyjęcie przez Gminę środka trwałego zostało dokonane dokumentem OT „Przyjęcie środka trwałego” nr 39/2025 z 9 czerwca 2025 r. łączna wartość środka trwałego wyniosła 893 328,09 zł.

[Akta kontroli: str. 687-688]

Terminarz realizacji procesu inwestycyjnego

Sposób utrzymania i wykorzystania efektu rzeczowego zadania inwestycyjnego

54. Zgodnie z § 15 ust. 1 umowy o dofinansowanie okres trwałości zadania inwestycyjnego wynosi pięć lat, liczone od dnia zakończenia realizacji zadania.

Utrzymaniem i wykorzystaniem rozbudowanego obiektu sportowego w Stężycy tj. boiska do piłki nożnej i sprawnościowego placu zabaw oraz obiektu sportowego (boisko do piłki nożnej) w Kamienicy Szlacheckiej zajmuje się Gmina Stężycza. Obiekty są ogólnodostępne całodobowo przez siedem dni w tygodniu. Planowany koszt eksploatacji i utrzymania zmodernizowanych obiektów i nowo powstałego w Stężycy i Kamienicy Szlacheckiej miał wynosić rocznie po

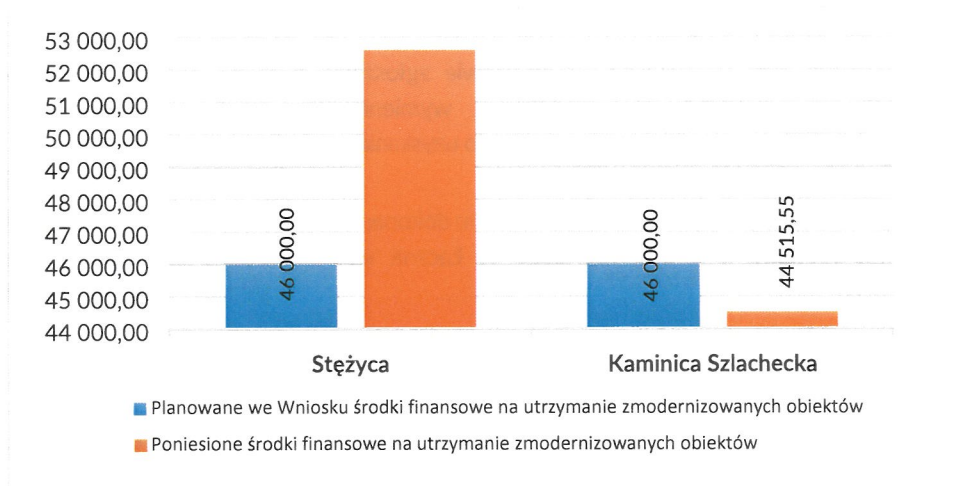
⁷³ Karty gwarancyjne, projekty placów zabaw, wnioski materiałowe, instrukcje. Oświadczenie Wójta Gminy, że zadanie inwestycyjne polegające na wymianie (modernizacji) nie wymaga wykonania inwentaryzacji geodezyjnej.

46 000,00 zł⁷⁴. Nakłady finansowe niezbędne na powyższy cel miały pochodzić z budżetu Gminy Stężycy.

W okresie trwałości zadania inwestycyjnego Gmina zobowiązana była utrzymać funkcje sportowe obiektów i nie zbywać ich, a także bez zgody Ministra nie wynajmować i nie wydierżawiać obiektu w sposób ograniczający jego funkcjonalność sportową.

55. Gmina przedstawiła Zestawienie poniesionych kosztów funkcjonowania obiektów w II półroczu 2025 r. i w I półroczu 2026 r.⁷⁵

**Planowane koszty i poniesione wydatki na utrzymanie zmodernizowanych obiektów
w latach 2025 – 2026 (w zł)**

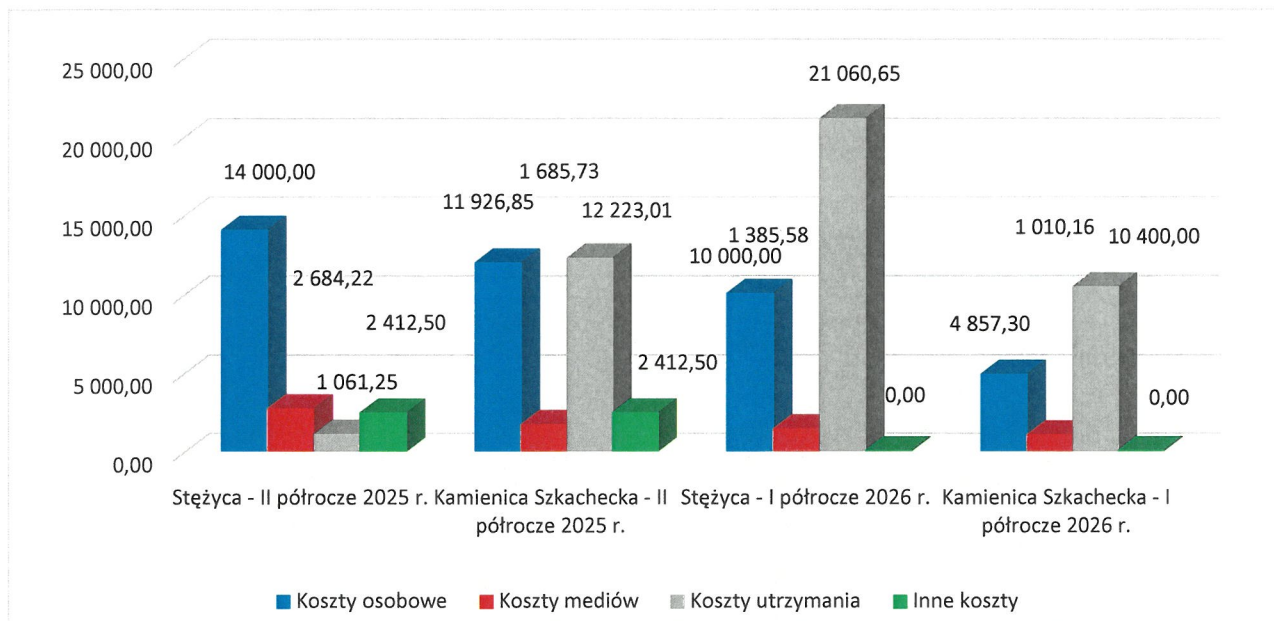
Gmina poinformowała, że różnica w wysokości kwot pomiędzy planowanymi we wniosku o dofinansowanie kosztami utrzymania kompleksów sportowych, a faktycznie poniesionymi przez Gminę wydatkami wynika ze zmian cen towarów i usług oraz ilości zużycia poszczególnych rodzajów mediów.⁷⁶

**Koszty funkcjonowania zmodernizowanych obiektów
w II półroczu 2025 r. i w I półroczu 2026 r. (w zł)**

⁷⁴ Z wniosku - koszty osobowe (trenerzy, pracownicy, zarząd, administracja) – 12 000,00 zł, koszty mediów (prąd, wod.-kan., ciepło itp.) – 20 000,00 zł, koszty utrzymania (czystość, zieleń itp.) – 11 000,00 zł, koszty inne (podatki, ubezpieczenia itp.) – 3 000,00 zł.

⁷⁵ Informacja Zastępcy Skarbnika Gminy z 11.06.2026 r.

⁷⁶ Informacja Gminy – Zestawienie rocznych kosztów funkcjonowania obiektów z 11.06.2026 r.

[Akta kontroli: str. 689-690]

Efekty użytkowe dla sportu i społeczności lokalnej

56. W związku z zakończeniem realizacji zadania inwestycyjnego, Wójt Gminy Stężyca i Skarbnik Gminy Stężyca, złożyli rozliczenie dofinansowania,⁷⁷ w którym oświadczyli, że zadanie inwestycyjne zostało zrealizowane w pełnym zakresie rzeczowym ujętym w umowie o dofinansowywanie oraz we wniosku inwestycyjnym i zbiorczym zestawieniu kosztów, a także oświadczyli, że wykonali tablicę informacyjną, zgodnie ze wzorem.

Zmodernizowane obiekty

57. W wyniku realizacji zadania inwestycyjnego:

- 1) dokonano wymiany nawierzchni syntetycznej boiska piłkarskiego w kompleksie sportowym „Boisko – ORLIK 2012” w Stężycy o wymiarach 33 m x 63 m (pole do gry 27 m x 57 m),
- 2) dokonano wymiany nawierzchni syntetycznej boiska piłkarskiego w kompleksie sportowym „Boisko – ORLIK 2012” w Kamienicy Szlacheckiej o wymiarach 30 m x 62 m (pole do gry 26 m x 56 m) oraz
- 3) uzupełniono kompleks sportowy w Stężycy o sprawnościowy plac zabaw, składający się z dwóch zestawów sportowo-sprawnościowych o wymiarach - jeden 4,74 m x 7,3 m x wys. 1,26 m i drugi 7,0 m x 5,3 m x wys. 2,11 m.

58. Zmodernizowane obiekty w Stężycy i Kamienicy Szlacheckiej dostosowane są dla potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

⁷⁷ Gmina Stężyca złożyła rozliczenie udzielonego przez Ministra dofinansowania z dnia 25.09.2025 r. (data wpływu do DIS w MSiT 30.09.2025 r.).

59. Przeprowadzone w dniu 24 czerwca 2026 r. oględziny zmodernizowanych obiektów⁷⁸ potwierdziły zrealizowanie dofinansowanego przez Ministra Sportu i Turystyki zadania inwestycyjnego. [Akta kontroli: str. 691-716]

Boisko piłkarskie w kompleksie sportowym „Boisko – ORLIK 2012” w Stężycy – nowa nawierzchnia syntetyczna

Boisko piłkarskie w kompleksie sportowym „Boisko – ORLIK 2012” w Kamienicy Szlacheckiej – nowa nawierzchnia syntetyczna

⁷⁸ Protokół oględzin z 24.06.2026 r.

Sprawnościowy plac zabaw w Stężycy

Wykorzystanie zmodernizowanych obiektów

60. W toku kontroli ustalono, że zmodernizowane obiekty i wybudowany sprawnościowy plac zabaw wykorzystywane są na cele określone we wniosku o dofinansowanie, tj. na cele rekreacyjno-sportowe. Kontrola nie stwierdziła przypadków wynajmowania lub wydzierżawiania obiektów w sposób ograniczający ich funkcjonalność, a także zbycia lub obciążenia obiektów w sposób uniemożliwiający, bądź utrudniający korzystanie z nich w celach sportowych.⁷⁹

Gmina Stężyca nie prowadzi systemu rezerwacji ani szczegółowej ewidencji wykorzystania ww. obiektów w formie imiennych list obecności, dzienników wejść lub elektronicznego harmonogramu rezerwacji. Wynika to z charakteru funkcjonowania tych boisk – obiekty typu „Orlik” są z założenia obiektami ogólnodostępnymi, udostępnianymi nieodpłatnie, służącymi mieszkańcom, dzieciom, młodzieży, szkołom, klubom sportowym oraz grupom nieformalnym przez cały rok.⁸⁰

Na zmodernizowanych obiektach odbywały się zajęcia rekreacyjne, zajęcia wychowania fizycznego, treningi SMS, treningi klubu sportowego, turnieje piłkarskie.

W godzinach przedpołudniowych i szkolnych obiekty wykorzystywane są przede wszystkim na potrzeby zajęć wychowania fizycznego oraz zajęć sportowych prowadzonych przez placówki oświatowe. W godzinach popołudniowych, godzinach wieczornych oraz w weekendy z obiektów korzystają kluby sportowe, mieszkańcy i grupy nieformalne.

Zasady korzystania ze zmodernizowanych obiektów i sprawnościowego placu zabaw zostały określone w Regulaminach⁸¹.

⁷⁹ Wyjaśnienia Wójta Gminy Stężyca z 17.06.2026 r.

⁸⁰ Pismo Wójta Gminy Stężyca nr RL.3153.8.2024.NMK 22.05.2026 r.

⁸¹ Na zmodernizowanych obiektach (na ogrodzeniach) zostały zamieszczone Regulaminy korzystania z obiektów.

61. Dla zmodernizowanych obiektów, zgodnie z art. 64 ust. 1 ustawy Pb, Zarządca/Właściciel prowadzi książki obiektów. Książki zawierają odpowiednio między innymi:

- 1) potwierdzenia dokonania kontroli okresowych obiektów,
- 2) Instrukcję montażu urządzeń zabawowych,
- 3) Instrukcję konserwacji i eksploatacji urządzeń wyposażenia placów zabaw,
- 4) Instrukcję użytkowania i konserwacji sztucznej trawy z wypełnieniem z piasku i gumy wraz z rejestrem konserwacji regularnej,
- 5) Dziennik kontroli placów zabaw (kontrola regularna, funkcjonalna, podstawowa).⁸²

Powyższe kontrole przeprowadzała osoba posiadająca uprawnienia budowlane.⁸³ Z kontroli sporządzane były protokoły, które zostały dołączone do książki obiektu.

[Akta kontroli: str. 717-779]

Obowiązek informacyjny

62. Gmina, na podstawie z § 12 umowy o dofinansowanie, zamontowała na obiektach tablice informacyjne oraz zamieszczała w materiałach informacyjnych i promocyjnych dot. realizacji zadania oraz na swojej stronie internetowej informacje o uzyskaniu dofinansowania z FRKF.⁸⁴

[Akta kontroli: str. 780-785]

INFORMACJE O KONTROLI

Kontrolę przeprowadził, upoważniony przez Ministra⁸⁵, Zespół kontrolujący w składzie:

- Joanna Woźtaszek, radca w Departamencie Kontroli, członek Zespołu,
- Piotr Popiel, główny specjalista w Departamencie Kontroli, kierownik Zespołu.

Czynności kontrolne przeprowadzono w dniach 8-12 i 22-26 czerwca 2026 r. Fakt rozpoczęcia czynności kontrolnych odnotowano w Książce kontroli Urzędu Gminy Stężycy 9 czerwca 2026 r. pod poz. 17.

Kierownikiem jednostki kontrolowanej w okresie objętym kontrolą był Pan Ireneusz Stencel, Wójt Gminy Stężycy od 7 maja 2024 r.⁸⁶ do obecnie.

[Akta kontroli: str. 1-21, 786-788, elektroniczny nośnik danych]

ZALECENIA POKONTROLNE

Z uwagi na zakończenie realizacji kontrolowanego zadania publicznego, zalecenia pokontrolne odnoszą się do sposobu realizacji przez Beneficjenta przyszłych zadań finansowanych ze środków publicznych i mają na celu zapewnienie zgodności ich wykonywania z obowiązującymi przepisami oraz ograniczenie ryzyka wystąpienia nieprawidłowości w gospodarowaniu środkami publicznymi. W związku z powyższym zalecam:

⁸² Przedstawione przez Gminę dokumenty są zgodne z Wyszczególnieniem dokumentów wymaganych wynikającym z zapisów art. 64 ust 3, w związku z art. 60 ust.1 ustawy Pb.

⁸³ Decyzja o nadaniu uprawnień budowlanych oraz zaświadczenie Polskiej Izby Inżynierów Budownictwa – art. 12 ust. 7 ustawy Pb.

⁸⁴ Obowiązek zamieszczania informacji o uzyskaniu dofinansowania na stronie internetowej podmiotu, wynika z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 maja 2021 r. w sprawie określenia działań informacyjnych podejmowanych przez podmioty realizujące zadania finansowane lub dofinansowane z budżetu państwa lub z państwowych funduszy celowych (Dz. U. 2021 r. poz. 953).

⁸⁵ Upoważnienia nr: 7/2026 i 8/2026 z 14.05.2026 r.

⁸⁶ Data ślubowania – I sesja Rady Gminy Stężycy (Protokół nr I/2024).

- 1) zapewnić prowadzenie wyodrębnionej ewidencji księgowej środków związanych z realizacją zadań dofinansowywanych ze środków publicznych, w sposób umożliwiający jednoznaczną identyfikację poszczególnych operacji gospodarczych oraz źródeł ich finansowania, poprzez wyodrębnienie w ewidencji analitycznej co najmniej środków pochodzących z dotacji, środków własnych stanowiących wkład własny w ramach umowy o dofinansowanie oraz środków własnych niezwiązanych z realizacją tej umowy;
- 2) zapewnić przestrzeganie zasady rozdzielności funkcji w procesie kontroli i zatwierdzania dokumentów finansowo-księgowych, poprzez organizację procesu obiegu dokumentów w sposób wykluczający wykonywanie przez tę samą osobę czynności kontroli merytorycznej, kontroli formalno-rachunkowej oraz zatwierdzania wydatków do wypłaty;
- 3) dokonać przeglądu i aktualizacji obowiązujących regulacji wewnętrznych dotyczących realizacji zadań inwestycyjnych dofinansowywanych ze środków publicznych, w celu zapewnienia ich zgodności z obowiązującymi przepisami prawa, postanowieniami umów o dofinansowanie oraz zasadami prawidłowego gospodarowania środkami publicznymi.

POUCZENIE

Zgodnie z § 14 ust. 17 umowy o dofinansowanie, Wnioskodawca w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosków i zaleceń pokontrolnych zawiadamia Ministra o ich wykonaniu lub przyczynach ich niewykonania.

Jednocześnie informuję, że zgodnie z § 14 ust. 13 umowy o dofinansowanie, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Wystąpienie pokontrolne sporządzono w wersji elektronicznej.

Z upoważnienia
Ministra Sportu i turystyki

Piotr Kudelski
Dyrektor Generalny
Ministerstwa Sportu i Turystyki
/podpisano kwalifikowanym podpisem elektronicznym/

Potwierdzam zgodność wydruku z dokumentem wydanym w postaci elektronicznej:

Identyfikator dokumentu	891764.2959797.2950373
Nazwa dokumentu	WP Stężycza - 23.07.2026 r..pdf
Tytuł dokumentu	WP Stężycza - 23.07.2026 r.
Sygnatura dokumentu	DK-WK.0803.3.2026
Data dokumentu	03.08.2026 16:00:20
Skrót dokumentu	065D1C652FED7F71788846CCB5134D4E143AD044
Wersja dokumentu	1.3
Data podpisu	03.08.2026
Sygnatariusz	Piotr Kudelski
Stanowisko	Dyrektor Generalny
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego
Akceptacja	Farmas vel Król Michał, 23.07.2026 15:40:40, wersja 1.0 (Dyrektor, Sekretarz Stanu (SS), Departament Kontroli (DK)) Ministerstwo Sportu i Turystyki
Akceptacja	Wojtaszek Joanna, 23.07.2026 15:05:14, wersja 1.0 (radca, Sekretarz Stanu (SS), Wydział Kontroli (DK-WK)) Ministerstwo Sportu i Turystyki
Akceptacja	Popiel Piotr, 23.07.2026 14:52:28, wersja 1.0 (główny specjalista, Sekretarz Stanu (SS), Wydział Kontroli (DK-WK)) Ministerstwo Sportu i Turystyki
	EZD 3.134.32.32.

Data wydruku:	13.08.2026 17:27:13
Autor wydruku:	Popiel Piotr